

KELPOISUUS, AMMATINHARJOITTAMISOIKEUDET JA AMMATTIHENKILÖIDEN VALVONTA SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMESSA (PYSY057)

Ohje korvaa sosiaali- ja terveystoimialan 15.11.2017 antaman ohjeen Kelpoisuus, ammatinharjoittamisoikeudet ja ammattihenkilöiden valvonta sosiaali- ja terveystoimessa (PYSY057).

Sisällys

1	Tehtävän täyttäminen	2
1.1	Lait ja asetukset kelpoisuusvaatimuksista	4
1.2	Kielitaitovaatimukset.....	5
1.3	Sosiaali- ja terveystoimialan johtamistehtävät	6
2	Tutkinnoista	6
2.1	Korkeakoulu- ja ammattikorkeakoulututkinnot	6
2.2	Ammatilliset perustutkinnot.....	7
3	Sosiaalihuollon ammattinimikkeiden koulutusvaatimukset ja rekisteröinti	7
3.1	Lailistetut ammattihenkilöt.....	8
3.1.1	Sosiaalityöntekijä	9
3.1.2	Tilapäinen toimiminen sosiaalityöntekijän ammatissa ja palkkaus	10
3.1.3	Sosionomi	11
3.1.4	Geronomi	12
3.1.5	Kuntoutuksen ohjaaja.....	12
3.1.6	Tilapäinen toimiminen sosionomin, geronomin ja kuntoutuksen ohjaajan ammatissa ja palkkaus.....	12
3.2	Sosiaalihuollon nimikesuojatut ammattihenkilöt.....	13

3.2.1	Lähihoitajien rekisteröityminen ja rekisteröitymisessä tapahtuneet muutokset	13
3.2.2	Kodinhoitaja ja kehitysvammaistenhoitaja.....	14
4	Terveydenhuollon ammattien rekisteröinti	14
5	Ulkomaisten opintojen perusteella saatava kelpoisuus.....	16
6	Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvonta	17
6.1.	Ammattitoiminnassa havaittujen puutteiden ilmoittaminen Valviraan	18
6.2.	Terveydentilan ja ammatillisen toimintakyvyn selvittäminen valvontaviranomaisen velvoittamana	19
Liite 1:	21
Eräisiin virkoihin ja tehtäviin edellytettävät tutkinnot ja kielitaitovaatimukset.....		21
Siirtymäsäännökset eri tehtävien osalta		26

1 Tehtävän täyttäminen

Tässä ohjeessa määritellään ensisijaisesti sosiaali- ja terveystoimialan yleisimpien tehtävänimikkeiden koulutusvaatimukset sekä todetaan sosiaali- ja terveydenhuollon ammatinharjoittamisoikeudet ja niiden valvonta.

Tämän ohjeen liitteeseen 1 sivulta 21 alkaen on koottu näistä tehtävistä tutkintovaatimukset, ammatinharjoittamisoikeudet sekä kielitaitovaatimukset.

Sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annettu laki (817/2015) tuli voimaan 1. päivänä maaliskuuta 2016. Laissa säädetään keskeisten ammattiryhmien ammatinharjoittamisoikeuden myöntämisestä, ammatinharjoittamisoikeuden rekisteröinnistä, ammattihenkilön nimikesuojasta, ammattihenkilöiden ohjauksesta ja valvonnasta sekä valvontaviranomaisten tehtävistä ja työnjaosta.

Sosiaalihuollon ammattihenkilölakia muutettiin 1.1.2018 lukien lisäämällä kuntoutuksen ohjaaja laillistettujen ammattihenkilöiden joukkoon samalla tavoin kuin AMK-tutkinnon suorittaneet sosionomit ja geronomit.

Lisäksi lakimuutos selkiytti lähihoitajien rekisteröitymistä ja poisti tuplarekisteröinnin (sekä sosiaali- että terveydenhuollon rekisteriin).

Samalla sosiaalihuollon ammattihenkilöille varattua siirtymäaikaa sosiaalihuollon **ammattirekisteriin hakeutumiseksi jatkettiin**

9.4.2018

30.6.2018 saakka. Siirtymäaika koskee niitä sosiaalihuollon ammattihenkilöitä, joilla on ollut aiemman lainsäädännön perusteella sosiaalihuollon laillistetun ammattihenkilön tai nimikesuojatun ammattihenkilön rekisteröintiin oikeuttava tutkinto.

Sosiaalihuollon laillistettavia nimikkeitä ovat sosiaalityöntekijä, sosionomi, geronomi ja **kuntoutuksen ohjaaja**.

Sosiaalihuollon nimikesuojattuja ammattihenkilöitä ovat lähihoitaja, kodinhoitaja ja kehitysvammaistenhoitaja.

Sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksesta annettu laki (272/2005) on kumottu.

Sosiaalihuollon ammattihenkilölain myötä työnantajalla on mahdollisuus **muuta** virkoja ja toimia perustaessaan määritellä kyseisen tehtävänimike ja tehtävässä tarvittava osaamisvaatimus.

Sosiaalihuollon ammattihenkilölain ulkopuolelle jäävien ammattiryhmien/tehtävänimikkeiden osalta työnantajien liikkumavara on siis laajentunut. Esimies vastaa siitä, että kaikissa työvuoroissa on riittävä määrä sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilöitä (katso seuraavan kohdan erillislait).

Tehtäviä täytettäessä tulee ottaa huomioon:

- sosiaali- tai terveydenhuollon **ammattihenkilölaki ja -asetus**
- mahdolliset **erillislainsäädännön säädökset, jotka löytyvät alla olevasta linkistä hallituksen esitykseen (HE 14/2016), kohta 1.1** (esim. näistä laeista löytyvät tiettyjen tehtävien kelpoisuudet: laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta, laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain muuttamisesta, laki ulkomaalaislain muuttamisesta, laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain muuttamisesta, laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystoimista annetun lain muuttamisesta, laki adoptiolain muuttamisesta, laki yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain muuttamisesta, laki lastensuojelulain muuttamisesta, laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta sekä laki sosiaalihuollon asiakirjoista annetun lain muuttamisesta)
- kielitaitovaatimukset

[Hallintosäätö](#)

[Talousarvion noudattamisohjeet](#)

[Pysyvä vai määräaikainen palvelussuhde ja koeaika](#)

[Henkilöstöhallinnon delegointi](#)

[Lisäohjeistus Soten voimassaolevaan henkilöstöhallinnon päätöksentekoon](#)

[Palvelussuhteen alku -koulutusmateriaali](#)

1.1 Lait ja asetukset kelpoisuusvaatimuksista

Laeissa ja asetuksissa on määritelty mm. sosiaali- ja terveysalan ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimukset sekä ulkomailla suoritetujen korkeakouluopintojen kelpoisuudesta.

HE 14/2016 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuuksista annetun lain kumoamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2016/20160014>

Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (817/2015)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150817>

Asetus sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (153/2016)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20160153>

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994)

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940559>)

Laki ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta (1385/2015)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20151385>

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta HE 107/2015

<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2015/20150107>

Asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä (564/1994)

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1994/19940564>)

http://www.finlex.fi/fi/laki/kokoelma/2011/?_offset=12
(asetus 377/2011)

Laki ammattipätevyyden tunnustamisesta
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/1384>

I [Sosiaalihuoltolaki](#)

1.2 Kielitaitovaatimukset

Sosiaali- ja terveystoimessa on huolehdittava siitä, että kuntalaisille pystytään antamaan palveluja voimassa olevan kielilain edellyttämällä tavalla sekä suomeksi että ruotsiksi.

Palvelukseen valittaessa todennetaan henkilön riittävä suomen kielen taito suomalaisen tutkintotodistuksen tai tarvittaessa esimerkiksi kielitestien avulla.

Eri toiminnoissa tulee olla riittävästi ruotsin kielen taidon omaavaa henkilöstöä niissä palvelutehtävissä, joissa ruotsin kielen taitoa käytännössä tarvitaan. Poikkeuksena ovat sellaiset palvelut, joissa on keskitetty ruotsinkielinen palvelu.

Kielitaitovaatimuksissa on otettava huomioon laki julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta sekä Valtioneuvoston asetus suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa.

- Valtioneuvoston asetus suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtiohallinnossa 481/2003 (<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2003/20030481>).
- Laki julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta 424/2003 (<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2003/20030424>)

Hakuilmoituksessa ilmoitetaan muiden koulutusvaatimusten lisäksi aina myös vaadittava kielitaito, joka tulee ottaa huomioon tehtävää täytettäessä. Jos tehtävän hoitaminen edellyttää parempaa ruotsin kielen taitoa kuin liitteen 1 kielitaitovaatimukseen on kirjattu, tämä tulee kirjata rekrytointi-ilmoitukseen.

Hallintosäännön 25 luku määrittelee kaksikielisyyden. Sosiaali- ja terveystoimessa valinnasta päättävä viranhaltija voi perustellusta syystä päättää kielitaidosta poikkeamisesta. Esimerkiksi ulkomaisen tutkinnon suorittanut, Suomessa laillistettu lääkäri voidaan vapauttaa ruotsin kielen taidosta sellaisessa yksikössä, jossa ruotsin kielen taitoisia lääkäreitä on riittävästi.

1.3 Sosiaali- ja terveystoimialan johtamistehtävät

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtajan ja palvelukokonaisuuksien johtajien kelpoisuusvaatimuksena on hallintosäännön 23 luvun 1 §:n 1 ja 4 mom:n mukaisesti ylempi korkeakoulututkinto, kokemusta johtamistehtävissä sekä suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Hallintosäännön 23 luvun 1 §:n 5 mom:n mukaan muulta henkilökunnalta vaadittavan kelpoisuuden määrää valinnan suorittaja ottaen huomioon, mitä erikseen on säädetty tai määrätty (ks. liite 1, alkaen sivu 21).

Sosiaalityöntekijä vastaa sosiaalityön ammatillisesta johtamisesta (Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä 9 §).

2 Tutkinnoista

2.1 Korkeakoulu- ja ammattikorkeakoulututkinnot

Koulutusvaatimusta määriteltäessä on aina mainittava, mikäli tehtävässä edellytetään nimenomaan ylempää korkeakoulututkintoa. Tehtävän edellytettäessä **ylempää korkeakoulututkintoa**, siihen on kelpoinen henkilö, joka on suorittanut

- ylemmän korkeakoulututkinnon
- ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon (YAMK)
- tohtorin tutkinnon tai lisensiaatin tutkinnon

Tehtävän edellyttäessä **korkeakoulututkintoa** vaatimuksen täyttävät henkilöt, jotka ovat suorittaneet

- ylemmän tai alemman korkeakoulututkinnon
- ammattikorkeakoulututkinnon (AMK) tai ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon (YAMK)

Tehtäviin, joissa edellytetään ammattikorkeakoulututkintoa, voidaan valita **siirtymäsäännösten mukaisesti** myös ammattikorkeakoulututkintoja edeltäneet opistoasteen tutkinnon suorittaneet. Sosiaali- ja terveysalan tutkinnot ja opintojen sisällöt ovat eri oppilaitoksissa eri aikoina erilaisia eikä tutkintotodistuksesta aina ilmene opintojen suuntautumisvaihtoehto. Määriteltäessä henkilön

kelpoisuutta **sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviin** on ratkaisevaa henkilön **opintojen suuntautumisvaihtoehto ja/tai koulutuksen ja harjoittelujen sisältö**. Valitseva viranomainen voi rajata kelpoisuutta ja edellyttää tiettyjä opintoja tai suuntautumisvaihtoehtoa.

2.2 Ammatilliset perustutkinnot

Sosiaali- ja terveydenhuoltoalan ammatillinen perustutkinto on lähihoitajan tutkinto. Lähihoitajan tutkinto on korvannut aikaisemmat kouluasteiset ammatilliset tutkinnot.

Kouluasteiset ammatilliset sosiaalihuollon tutkinnot ovat

- kehitysvammaistenhoitaja
- kodinhoitaja
- päivähoitaja

Kouluasteiset terveydenhuollon tutkinnot ovat

- perushoitaja
- apuhoitaja
- mielenterveyshoitaja
- mielisairaanhoitaja
- jalkojenhoitaja
- hammashoitaja
- lastenhoitaja
- kuntohoitaja
- lääkintävahtimestari-sairaankuljettaja

Määriteltäessä tehtävän kelpoisuutta voidaan kelpoisuus rajata tiettyihin tehtävään soveltuviin valinnaisiin osaamisaloihin. Perusteena voi olla tehtävään liittyvät erityisvaatimukset, esim. lääkehoito-osaaminen. Hakuilmoituksessa viitataan lähihoitajan tutkinnon lisäksi lakeihin sosiaalihuollon ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä sekä näiden lakien siirtymäsäännöksiin.

3 Sosiaalihuollon ammattinimikkeiden koulutusvaatimukset ja rekisteröinti

Valviran ohjeistuksen mukaan maaliskuun 2016 alun jälkeen valmistuvien tulee pian valmistumisen jälkeen hakea Valviralta oikeutta toimia laillistettuna sosiaalihuollon ammattihenkilönä tai oikeutta käyttää nimesuojatun sosiaalihuollon ammattihenkilön ammattinimikettä.

Henkilöt, jotka ovat aiemmin voimassa olleiden säädösten mukaan täyttäneet kelpoisuusehdot, voivat toimia kyseisen laillistettavan tai nimikesuojattavan ammattihenkilön tehtävissä siihen asti, kunnes heidän ammattioikeushakemuksensa on Valvirassa käsitelty – edellyttäen että hakemus on jätetty viimeistään 30.6.2018. Henkilöiden on esitettävä esimiehelle dokumentti hakemuksen vireilläolosta.

Valviralla on lain mukaan 6 kuukautta aikaa käsitellä hakemus.

Esimiesten tulee valvoa, että uusien työntekijöiden ohella myös jo työtehtävissä olevien laillistus/hakemuksen vireilläolo tarkistetaan ennen siirtymäajan päättymistä.

Valitsija tarkistaa henkilöä rekrytoidessaan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattirekisterin palvelusta henkilön ajantasaiset tiedot

Näkymä on [JulkiTerhikki/JulkiSuosikki](#)

3.1 Laillistetut ammattihenkilöt

Sosiaalihuollossa laillistetut ammattihenkilöt ovat sosiaalityöntekijä, sionomi ja geronomi **sekä 1.1.2018 lukien uutena nimikkeenä myös kuntoutuksen ohjaaja (AMK)**. Vain henkilö, jolla on Valviran myöntämä ammatinharjoittamisoikeus on oikeutettu toimimaan näissä ammateissa ja käyttämään asianomaista nimikettä.

Hakuohjeista tarkemmin kohdasta [Hakemusohteet](#) (valvira.fi)

TAULUKKO Laillistetut ammattihenkilöt

	SOSIAALITYÖNTEKIJÄ	SOSIONOMI (AMK)	GERONOMI (AMK)	KUNTOUTUKSEN OHJAAJA (AMK)
Laillistettu ammattihenkilö, Valviran myöntämä	Ylempi korkeakoulututkinto, johon sisältyy tai jonka lisäksi on suoritettu pääaineopinnot tai pääainetta vastaavat yliopistoliset opinnot sosiaalityössä, lisäksi siirtymäsäännökset	Suomessa suoritettu sosiaalialalle soveltuva korkeakoulututkinto tai siirtymäsäännöksen mukainen aiempi opistoasteinen tutkinto	Suomessa suoritettuja korkeakoulututkintoja geronomin osalta ovat geronomi (AMK) –tutkinto ja geronomin tutkintoa edeltäneenä kokeiluajana suoritettu tutkinto	Suomessa suoritettu kuntoutuksen ohjaajan (AMK) –tutkinto tai siirtymäsäännöksen mukainen aiempi opistotasoinen tutkinto
Tilapäinen toimiminen ammatissa	Sosiaalityöntekijän ammattiin opiskeleva henkilö, joka on suorittanut hyväksytysti sosiaalityön perus- ja aineopinnot sekä niihin liittyvän käytännön harjoittelun. Henkilön on työskenneltävä ammattiin valmistuneen ja laillistetun sosiaalityöntekijän johdon ja valvonnan alaisena. Tilapäisesti voi toimia enintään vuoden.	Kyseiseen ammattiin opiskeleva tai sosiaalialalle soveltuvan korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö, jolla on riittävät edellytykset ammatissa toimimiseen. Tilapäisesti voi toimia enintään vuoden.	Kyseiseen ammattiin opiskeleva tai sosiaalialalle soveltuvan korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö, jolla on riittävät edellytykset ammatissa toimimiseen. Tilapäisesti voi toimia enintään vuoden.	Kyseiseen ammattiin opiskeleva tai sosiaalialalle soveltuvan korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö, jolla on riittävät edellytykset ammatissa toimimiseen. Tilapäisesti voi toimia enintään vuoden.

3.1.1 Sosiaalityöntekijä

Laillistettu sosiaalityöntekijä vastaa sosiaalityön ammatillisesta johtamisesta sekä yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen sosiaalisen tuen ja palvelujen tarpeeseen vastaavasta sosiaalityön asiakas- ja asian-

tuntijatyöstä sekä sen vaikutusten seurannasta ja arvioinnista. Sosiaalityöntekijä vastaa lisäksi sosiaalihuollon palvelujen antamisesta ja päätöksenteosta sen mukaan kuin muualla laissa erikseen säädetään (ammattihenkilölain 9 §:n mukaiset sosiaalityöntekijän erityiset velvollisuudet).

Valvira myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa sosiaalityöntekijän ammattia laillistettuna ammattihenkilönä henkilöille, jotka ovat suorittaneet Suomessa ylemmän korkeakoulututkinnon (yliopisto tai ammattikorkeakoulu), johon sisältyy tai jonka lisäksi on suoritettu pääaineopinnot tai pääainetta vastaavat yliopistolliset opinnot (yliopiston hyväksymien tutkintovaatimusten mukaisesti) sosiaalityössä.

Siirtymäsäännöksen mukaisesti ”Tämän lain voimaan tullessa sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain ja sen nojalla annetun asetuksen mukaiset kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö täyttää tässä laissa säädetty ammatinharjoittamisoikeuden myöntämiselle tai ammattinimikkeen käyttöoikeuden rekisteröinnille asetetut koulutusvaatimukset”.

Sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt helmikuun 2000 loppuun saakka **erivapauspäätöksiä tulla nimitetyksi sosiaalityöntekijän tehtävään**, jolloin henkilöllä on oikeus myös jatkossa hakea ja tulla nimitetyksi uuteenkin virkaan.

Jos hakija on hakenut erivapautta tietyn kunnan sosiaalityöntekijän tehtävässä toimimiseen, niin päätöksessä on nimetty tämä kunta ja siinä tapauksessa henkilöllä on oikeus toimia vain siinä nimenomaisessa kunnassa. Mikäli henkilö on saanut erivapauden toimia jossain muussa kunnassa kuin Helsingissä, erivapauspäätös ei tällöin oikeuta toimimaan sosiaalityöntekijänä Helsingissä.

Erivapauspäätöksen saaneet eivät täytä ammattihenkilölain 7 §:ssä säädettyjä kelpoisuusehtoja eivätkä myöskään 32 §:ssä olevan siirtymäsäännöksen vaatimuksia, joten heitä ei voida laillistaa. Myös he ovat kuitenkin ammattihenkilölain valvonnan piirissä.

3.1.2 Tilapäinen toimiminen sosiaalityöntekijän ammatissa ja palkkaus

Valviran ohjeistuksen mukaan (27.11.2017) sosiaalityöntekijän ammatissa voi toimia **tilapäisesti enintään vuoden sosiaalityöntekijän ammattiin opiskeleva henkilö, joka on suorittanut hyväksytysti sosiaalityön perus- ja aineopinnot sekä niihin liittyvän käytännön harjoittelun.**

9.4.2018

Mikäli henkilö on suorittanut avoimessa yliopistossa sosiaalityön perus- ja aineopinnot, tulee hänen olla ennen avoimen yliopiston opintoja suorittanut esimerkiksi sosionomi (AMK) –tutkinnon tai sosiaalialalle soveltuvan ylemmän yliopistollisen tutkinnon. Soveltuvalla ylemmällä yliopistollisella tutkinnolla tarkoitetaan tutkintoa, jonka pääaineena on yhteiskuntapolitiikka, sosiaalipolitiikka, sosiologia, sosiaalipsykologia tai muu sosiaalityön kannalta relevantti pääaine (ei esim. teologia).

Henkilön on työskenneltävä ammattiin valmistuneen ja laillistetun sosiaalityöntekijän johdon ja valvonnan alaisena (dokumentoidaan esim. työsopimuksen/viranhoitomääräyksen lisätiedot -kohtaan).

Tilapäisesti sosiaalityöntekijän ammatissa toimivalla henkilöllä ei ole sosiaalityöntekijälle säädettyä oikeutta päättää kiireellisissä tapauksissa tahdosta riippumattoman huollon antamisesta tai siihen liittyvistä toimenpiteistä.

Tilapäisesti toimivan sosiaalityöntekijän tehtävä tulee laittaa julkiseen hakuun vuosittain. Jos tehtävään ei voida valita pätevää henkilöä, voi tehtävässä toimineen henkilön valita uuteen, enintään vuoden mittaiseen palvelussuhteeseen.

Tehtäväkohtaista palkkaa määrättäessä määräytymisperusteena on ensisijaisesti tehtävien vaativuus. Mikäli tilapäinen sosiaalityöntekijä ei täytä ammattiin valmistuneiden kelpoisuusvaatimuksia, tehdään tehtäväkohtaiseen palkkaan kolmen prosentin alennus (ALE), koska hänen tehtävänsä eivät ole yhtä vaativia kuin ammattiin valmistuneiden sosiaalityöntekijöiden. Määräaikaisen työntekijän tehtävät kirjataan TVA-lomakkeen ensimmäiselle sivulle ja se liitetään päättäjän alkuperäiseen viranhoitomääräykseen/työsopimukseen.

3.1.3 Sosionomi

Valvira myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa **sosionomin** ammattia laillistettuna ammattihenkilönä henkilöille, jotka ovat suorittaneet **sosiaalialalle soveltuvan** ammattikorkeakoulututkinnon Suomessa.

Siirtymäsäännöksen mukaisesti sosionomin laillistuksen voivat saada henkilöt, jotka ovat suorittaneet sosionomi (AMK) tutkintoa edeltäneen kokeiluajan tutkinnon tai tätä ennen suoritettua opistotasoisesta tutkinnosta. Koulutusvaatimukset täyttäviä opistotasoisia tutkintoja ovat sosiaalikasvattaja, sosiaaliohjaaja, kehitysvammaisten ohjaaja, sosiaalialan ohjaaja ja diakoni.

Sosiaali- ja terveystoimialalla sosionomin (AMK) ja siirtymäsäännöksellä kelpoisuuden saaneiden yleisin tehtävänimike on sosiaaliohjaaja.

3.1.4 Geronomi

Valvira myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa **geronomin** ammattia laillistettuna ammattihenkilönä henkilöille, jotka ovat suorittaneet sosiaalialalle soveltuvan ammattikorkeakoulututkinnon Suomessa. Sosiaalialalle soveltuvia korkeakoulututkintoja geronomin osalta ovat geronomi (AMK) –tutkinto ja geronomin tutkintoa edeltäneenä kokeiluaikana suoritettu tutkinto.

3.1.5 Kuntoutuksen ohjaaja

Valvira myöntää hakemuksesta, 1.1.2018 lukien, oikeuden harjoittaa **kuntoutuksen ohjaajan** ammattia laillistettuna ammattihenkilönä henkilöille, jotka ovat suorittaneet kuntoutuksen ohjaajan (AMK) tutkinnon.

3.1.6 Tilapäinen toimiminen sosionomin, geronomin ja kuntoutuksen ohjaajan ammatissa ja palkkaus

Sosiaalihuollon ammattihenkilölain mukaan sosionomin, geronomin ja kuntoutuksen ohjaajan ammatissa voi toimia tilapäisesti enintään vuoden ajan kyseiseen ammattiin opiskeleva tai sosiaalialalle soveltuvan korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö, jolla on riittävät edellytykset ammatissa toimimiseen. Tutkinnon soveltuvuuden ja riittävien edellytysten olemassaolon arvioi esimies.

Muualla kuin Suomessa tutkinnon suorittanut ja Valviran (tai Opetushallituksen) määräämää sopeutumisaikaa suorittava henkilö voi sopeutumisaikaa koskevassa päätöksessä asetettuja ehtoja noudattaen toimia tilapäisesti sosionomin, geronomin ja kuntoutuksen ohjaajan ammatissa.

Tehtäväkohtaista palkkaa määrättäessä määräytymisperusteena on ensisijaisesti tehtävien vaativuus. Mikäli tilapäinen sosionomi, geronomi tai kuntoutuksen ohjaaja ei täytä em. kohdassa 3.1.3-3.1.5 lueteltuja kelpoisuusvaatimuksia, tehdään tehtäväkohtaiseen palkkaan kolmen prosentin alennus (ALE), koska hänen tehtävänsä eivät ole yhtä vaativia kuin ammattiin valmistuneen. Määräaikaisen työntekijän tehtävät

kirjataan TVA-lomakkeen ensimmäiselle sivulle ja se liitetään viranhoidtomääräykseen/työsopimukseen.

3.2 Sosiaalihuollon nimikesuojatut ammattihenkilöt

Nimikesuojattu ammattihenkilöitä ovat lähihoitaja, kodinhoitaja ja kehitysvammaistenhoitaja. Nimikesuojatun ammattihenkilön tehtävissä voi toimia muukin henkilö, jolla on tehtävien kannalta riittävä koulutus, kokemus ja ammattitaito. Tällöin ei kuitenkaan saa käyttää nimikesuojattua ammattinimikettä, vaan käytetään hoitaja –nimikettä tai henkilön koulutuksen mukaista nimikettä (esim. perushoitaja).

TAULUKKO Nimikesuojatut ammattihenkilöt.

Lähihoitaja	Kodinhoitaja	Kehitysvammaistenhoitaja
sosiaali- ja terveydenhuollon perustutkinto	kodinhoitajan tutkinto	kehitysvammaistenhoitajan tutkinto
tehtävässä voi toimia muukin henkilö, mutta ei nimikesuojatulla ammattinimikkeellä	tehtävässä voi toimia muukin henkilö, mutta ei nimikesuojatulla ammattinimikkeellä	tehtävässä voi toimia muukin henkilö, mutta ei nimikesuojatulla ammattinimikkeellä

3.2.1 Lähihoitajien rekisteröityminen ja rekisteröitymisessä tapahtuneet muutokset

Valviran rekisterit ovat yhdistyneet ja rekisteri on nimeltään Julki-Terhikki/JulkiSuosikki.

Sosiaalihuollon ammattihenkilölain tultua voimaan 1. maaliskuuta 2016 kaikki henkilöt, jotka ovat olleet aiemmin voimassa olleiden säädösten mukaan kelpoisuusehdot täyttäviä lähihoitajia, ovat oikeutettuja toimimaan suorittamansa koulutuksen perusteella nimikesuojattuna ammattihenkilönä sosiaalihuollon yksikössä siihen asti, kunnes heidän ammattioikeushakemuksensa on Valvirassa käsitelty. **Oikeus toimia tehtävässä ilman nimikesuojausta on voimassa kuitenkin enintään 30.6.2018 asti, ellei hakemus Valvirassa ole vireillä.**

Työelämässä jo olevien ammattihenkilöiden on tehtävä nimikesuojausta koskeva hakemus Valviran sosiaalihuollon rekisteriin ennen siirtymäkauden loppua 30.6.2018. **Valviralla on lain mukaan 6 kuukautta aikaa käsitellä hakemus.**

Hakuohjeista tarkemmin Valviran sivuilla kohdassa [Hakemusohjeet](#) (valvira.fi) sekä **tämän ohjeen kohdassa 3 ja 4.**

Valvira merkitsee 1.3.2016 terveydenhuollon ammattihenkilörekisterissä (Terhikki) olleet lähihoitajat omasta aloitteestaan ja maksutta myös sosiaalihuollon ammattihenkilörekisteriin (Suosikki). Valvira myös passivoi vireillä olevat turhat hakemukset ilman erillistä pyyntöä. Yhteydenottoa Valviraan ei tarvita.

Valvira palauttaa 40 euron suuruisen rekisteröintimaksun niille kaksoisrekisteröityneille lähihoitajille, jotka on rekisteröity Terhikkiin 1.3.2016 tai sitä ennen ja jotka ehtivät jo rekisteröityä myös Suosikkiin. Muiden lähihoitajien osalta rekisteröintimaksua ei palauteta. **Valvira on yhteydessä lähihoitajiin, joille rekisteröintimaksu palautetaan** – yhteydenottoa Valviraan ei siis tarvita.

1.3.2016 jälkeen valmistuneet lähihoitajat rekisteröityvät edelleen erikseen molempiin rekistereihin (Terhikki ja Suosikki). Molemmista peritään [maksuasetuksen mukainen maksu](#). Rekisteröityminen voi tapahtua myös oppilaitoksen kautta.

1.3.2016 jälkeen tutkinnon suorittanut ja Valvirasta nimikesuojausta hakenut henkilö on oikeutettu toimimaan **sosiaalihuollossa** tilapäisesti esim. hoitaja tai ohjaaja –nimikkeellä, kunnes hänen ammattioikeushakemuksensa on Valvirassa käsitelty.

3.2.2 Kodinhoitaja ja kehitysvammaistenhoitaja

Kodinhoitajan ja kehitysvammaistenhoitajan koulutukset on lopetettu.

Valvira myöntää kodinhoitajan ja kehitysvammaistenhoitajan nimikesuojauksen ainoastaan kyseisten tutkintojen perusteella. Nimikesuojausta ei myönnetä lähihoitajan tutkintoa edeltäneiden tutkintojen perusteella (esimerkiksi apuhoitaja, perushoitaja ja vajaamielishoitaja).

4 Terveystoimialan ammattien rekisteröinti

Valvira myöntää hakemuksen perusteella oikeuden harjoittaa terveydenhuollon ammattia sekä Suomessa että ulkomailta koulutetuille terveydenhuollon ammattihenkilöille.

Valvira voi myöntää terveydenhuollon ammattihenkilölle kolmenlaisia ammatinharjoittamiseen liittyviä oikeuksia:

- oikeuden toimia laillistettuna terveydenhuollon ammattihenkilönä
- oikeuden käyttää nimikesuojattua ammattinimikettä
- rajoitetun ammatinharjoittamisluvan

Terveydenhuollon ammattihenkilöt jaetaan laillistettuihin ja nimikesuojattuihin ammattihenkilöihin.

Laillistetut ammattihenkilöt:

- farmaseutti
- fysioterapeutti
- hammaslääkäri
- hammasteknikko
- kätilö
- laboratoriohoitaja
- lääkäri
- optikko
- proviisori
- psykologi
- puheterapeutti
- ravitsemusterapeutti
- röntgenhoitaja
- sairaanhoitaja
- suuhygienisti
- terveydenhoitaja
- toimintaterapeutti

Terveydenhuollon laillistettu ammattihenkilö on asianmukaisen koulutuksen nojalla ja hakemuksesta saanut valvovalta viranomaiselta (Valvira) oikeuden harjoittaa terveydenhuollon ammattia laillistettuna ammattihenkilönä. Toimiminen terveydenhuollon laillistettuna ammattihenkilönä ilman Valviran laillistusta katsotaan laittomaksi ammatinharjoittamiseksi ja se on rangaistava teko.

Laillistetun ammattihenkilön tehtävissä voi tilapäisesti toimia myös kyseiseen ammattiin opiskeleva kyseistä ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena (ks. PYSY008 ja P141 7.6.2012).

Nimikesuojattuja terveydenhuollon ammattihenkilöitä ovat esimerkiksi:

- apuvälineteknikko

- jalkaterapeutti
- kiropraktikko
- koulutettu hieroja
- lähihoitaja
- naprapaatti
- osteopaatti
- psykoterapeutti

Nimikesuojattujen terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammateissa voivat toimia muutkin henkilöt, joilla on hoitamaansa tehtävään riittävä koulutus, kokemus ja ammattitaito. Heillä ei kuitenkaan ole oikeutta käyttää nimikesuojattua ammattinimikettä. Tällöin ei kuitenkaan saa käyttää nimikesuojattua ammattinimikettä, vaan käytetään hoitaja –nimikettä tai henkilön koulutuksen mukaista nimikettä (esim. perushoitaja).

Kaikki nimikesuojatut terveydenhuollon ammattihenkilöt eivät tarvitse Valviran hyväksyntää ammattinimikkeen käyttöön, vaan osa saa oikeuden käyttää ammattinimikettä koulutuksen perusteella. Tällaisia ovat esim. Suomessa kouluttautuneet lähihoitajat, joista aivan kaikki eivät ole ilmoittaneet tietojaan Valviran rekisteriin, mutta ovat silti terveydenhuollon ammattihenkilöitä eli voivat toimia terveydenhuollon tehtävissä ilman rekisteröitymistä. Terveydenhuollon varmennekorttia ei voi saada ilman rekisteröintiä. **Sosiaali- ja terveystoimiala edellyttää kaikilta sosiaali- tai terveydenhuollon tehtäviin palkattavilta lähihoitajilta Valviraan rekisteröitymistä.**

5 Ulkomaisten opintojen perusteella saatava kelpoisuus

Ulkomaisen tutkinnon suorittanut hakija tarvitsee aina suomalaisen viranomaisen tekemän päätöksen tutkintonsa tunnustamisesta, mikäli viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimukset on määriteltävä lainsäädännössä. Vain lähtömaassa täysin pätevät ammattiharjoittajat voivat saada päätöksen kelpoisuudesta vastaavaan ammattiin.

Sosiaalihuollon ammattien osalta päätöksentekijä on Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)

<http://www.valvira.fi/sosiaalihuolto/sosiaalihuollon-ammattioikeudet/ulkomailla-tutkinnon-suorittaneet>

Terveydenhuollon ammattien osalta päätöksentekijä on Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)

(<http://www.valvira.fi/luvat/ammattioikeudet/hakemusohjeet>)

Korkeakoulututkintoa alemman tutkinnon EU/ETA-alueen ulkopuolella suorittanut henkilö ei voi saada tutkinnon tunnustamis päätöstä. Käytännössä ainoa tapa saada virkakelpoisuus on suorittaa suomalainen tutkinto.

Päätöksissä, joissa annetaan kelpoisuus tiettyyn ammattiin, voidaan hakijalle asettaa lisävaatimuksia esimerkiksi kelpoisuuskokeen, sopeutumisajan suorittamisen tai lisäopintojen muodossa. Henkilö on kelpoinen virkaan tai tehtävään sen jälkeen, kun hän on suorittanut Valviran päätöksessä määritellyt lisävaatimukset ja saanut niistä todistuksen.

6 Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvonta

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön tehtävissä toimiminen edellyttää riittäviä ammattitaitoja ja -tietoja sekä sitä, että henkilö kykenee terveydentilansa ja toimintakykynsä puolesta toimimaan ammattisaan. Työnantajalla on ensisijainen velvollisuus valvoa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden toimintaa. Työnantajan edustajana esimiehellä on ensisijainen vastuu seurata, johtaa ja valvoa vastuullaan olevaa toimintaa ja sitä, miten hänen työntekijänsä työskentelevät ja suoriutuvat tehtävistään. Sosiaali- ja terveystoimialan toimintayksiköissä toteutetaan suunnitelmallista omavalvontaa, jonka avulla ehkäistään epäasianmukainen menettely, havaitaan epäkohdat ja puututaan niihin mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti. Näin varmistetaan toiminnan laatu sekä asiakas- ja potilasturvallisuus.

Valvira ohjaa ja valvoo valtakunnallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammattitoimintaa.

Aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo alueellaan ensijaisesti ammattihenkilöitä. Helsingin sosiaali- ja terveystoimialalla noudatetaan aina valvojan viranomaisen ohjeita.

Sosiaalihuollon henkilökuntaan kuuluvan henkilön on (sosiaalihuoltolaki 48 §) ilmoitettava viipymättä toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän on tehtävissään huomannut tai saanut tietoonsa puutteita asiakkaan sosiaalihuollossa. Nämä epäkohdat voivat olla asiakasturvallisuudessa ilmeneviä puutteita, asiakkaan kaltoin kohtelua ja toimintakulttuuriin sisältyviä asiakkaalle vahingollisia toimia. Myös ilmeisestä epäkohdan uhasta on ilmoitettava. Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä. Jos epäkohdat liittyvät toimintayksikön kulttuuriin, eivätkä ne ole suoranaisesti asiakkaalle vahingollisia, tulee epäkohtiin vaikuttaa ensisijaisesti omavalvonnan keinoin. Ilmoittamiseen Helsingin kaupungilla käytetään SPro –järjestelmää:

http://helmi.hel.fi/Sote/osastot/hallinto/henkilosto_ ja_ kehittamispalvelut/kehittamispalvelut/Sivut/SosPro.aspx

Sosiaalihuollon toimintayksikön toiminnasta vastaavan henkilön on ilmoitettava hänelle ilmoitetusta asiasta kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle viranhaltijalle. Toiminnasta vastaava esimies käynnistää toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi. Jos asiaan ei puututa viivytyksettä, on asiasta ilmoitettava valvontaviranomaisille.

Sosiaali- ja terveystoimessa esimiehellä on velvollisuus puuttua välittömästi toimintaan tilanteissa, joissa todetaan laiminlyöntejä ammatinharjoittamisessa tai puutteita ammattihenkilön toiminnassa. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi:

- puutteet tietosuojaohjeiden noudattamisessa
- päihdeongelma
- väkivalta
- varkaus (esim. lääkaineet)
- tai muusta syystä johtuva potilas- ja asiakasturvallisuuden vaarantuminen

Esimies pystyy ratkaisemaan useimmat ongelmatilanteet työpaikalla itse, eikä valvovia viranomaisia tarvita. Esimies selvittää asian asianomaisen henkilön ja yksikön johdon kanssa sekä konsultoi tarvittaessa asiantuntijoita (esim. lakimies, tietohallintoyksikkö, henkilöstöasiantuntija, työterveys). Työntekijää kuullaan esitettyjen asiakas- ja potilasturvallisuuden vaarantaneiden seikkojen johdosta.

Lisätietoa ammattihenkilöiden valvonnasta:

<http://www.valvira.fi/sosiaalihuolto/sosiaalihuollon-valvonta/ammattihenkilöiden-valvonta>

http://www.valvira.fi/terveydenhuolto/valvonta/ammattihenkilöiden_valvonta

[Laki potilaan asemasta ja oikeuksista](#)

[Sosiaalihuoltolaki](#)

6.1. Ammattitoiminnassa havaittujen puutteiden ilmoittaminen Valviraan

Työnantaja ilmoittaa harkintansa mukaan valvontaviranomaiselle sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstä, jonka toimiminen on tehdyn arvion mukaan vaaraksi asiakas- tai potilasturvallisuudelle eikä

työnantaja pysty käytettävissään olevilla keinoilla varmistamaan pidemmän ajan asiakas- tai potilasturvallisuutta. Jos tarve ilmoituksen tekemiseen on epäselvä, asiasta tulee konsultoida Valviran asiantuntijoita.

Ilmoituksen Valviraan tekee toimialan henkilöstöhallinnon delegointipäätöksessä määrätty henkilö/viranhaltija (katso sote-Helmestä viimeisin "Lisäohjeistus soten voimassa olevaan henkilöstöhallinnon päätöksentekoon").

Valvontaviranomaiselle ilmoittaminen tulee kyseeseen esimerkiksi silloin, kun ammattihenkilö irtisanoutuu tai irtisanotaan päihtyneenä työskentelyn tai selkeän pidempiaikaisen toimintakyvyn heikkenemisen tai ammattitaidottomuuden johdosta eikä hän ole esim. hakeutunut asianmukaiseen hoitoon tai tarvitsemaansa täydennyskoulutukseen ja työnantaja epäilee ammattihenkilön hakeutuvan tästä huolimatta kyseiseen työhön myös jatkossa vaarantaen asiakas- ja potilasturvallisuuden. Osoitetut reseptiväärennökset ja lääkevarkaudet ilmoitetaan aina Valviraan. Myös irtisanomiseen tai työsopimuksen purkuun johtanut ammattihenkilön potilaaseen tai asiakkaaseen kohdistama kaltoinkohtelu ilmoitetaan aina Valviraan.

Valvontaviranomaiselle ilmoittaminen ei poista työnantajan työnjohdollisia ja valvonnallisia velvollisuuksia. Ilmoituksen saatuaan valvontaviranomainen hankkii harkintansa mukaan selvitystä asiassa ja arvioi sen perusteella, onko asiakas- tai potilasturvallisuuden varmistamiseksi tarvetta ryhtyä kurinpito- tai turvaamistoimenpiteisiin.

Valviraan ilmoituksen tehnyt henkilö harkitsee tapauskohtaisesti henkilön edellytykset toimia ammattihenkilön tehtävissä (työvelvoite) samaan aikaan, kun ammatinharjoittamisessa havaittuja puutteita selvitetään Valvirassa tai mahdollinen rikostutkinta on menossa.

6.2. Terveystilan ja ammatillisen toimintakyvyn selvittäminen valvontaviranomaisen velvoittamana

Valvira voi velvoittaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön lääkärintarkastukseen tai sairaalatutkimuksiin, jos on perusteltua aihetta olettaa, että henkilö ei sairauden, päihteiden väärinkäytön, heikentyneen toimintakyvyn tai muun vastaavan syyn takia kykene toimimaan ammatissaan (Sosiaalihuollon ammattihenkilölaki 19 §, terveydenhuollon ammattihenkilölaki 25 §).

Lisätietoja mm. ammattioikeuksista ja niiden myöntämisestä, nimikesuojatuista ammattihenkilöiden ammattinimikkeistä ja

9.4.2018

EU/ETA-alueen ulkopuolella koulutettujen lääkäreiden kelpoisuuksien hyväksymisestä löytyy tietoa Valviran sivuilta:
<http://www.valvira.fi/luvat/ammattioikeudet>.

Lisätietoja: henkilöstöasiantuntijat

Juha Jolkkonen
toimialajohtaja

Tiina Mäki
hallintojohtaja

LIITE 1

Sosiaali- ja terveystoimialan eräisiin virkoihin ja tehtäviin edellytettävät tutkinnot ja kielitaitovaatimukset (taulukko)

JAKELU

Toimialajohtaja
Palvelukokonaisuuksien johtajat
Palvelujen päälliköt
Henkilöstöasiantuntijat
Pääluottamusmiehet

9.4.2018

Liite 1:

Eräisiin virkoihin ja tehtäviin edellytettävät tutkinnot ja kielitaitovaatimukset

TEHTÄVÄ	KELPOISUUS/TUTKINTO	KIELITAITOVAATIMUS
Apulaisosastonhoitaja	<ul style="list-style-type: none">Sairaanhoitajan/ terveydenhoitajan/ kättilön/ fysioterapeutin/ suuhygienisti amk-tutkinto tai väistyneen 3,5/4,5 v sairaanhoitajan tutkinto v. 2016 loppuun (väistytävä kelpoisuus)erikoissairaanhoitajan/terveydenhoitajan/kättilön tutkinto / erikoislääkintävoimistelijan tutkinto (vanhamuotoinen) tai ylempi hammashoitajan/ hammashuoltajan tutkintooikeus toimia laillistettuna terveydenhuollon ammattihenkilönäKliinistä hoitotyötä tekeviltä vaaditaan osaston lääkehoitosuunnitelman edellyttämä lääkehoidon osaaminen	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito
Apulaisylilääkäri	<ul style="list-style-type: none">Suomessa laillistettu lääkärija erikoislääkäriin oikeus virkaan soveltuvalla erikoisalalla ja riittävä kokemus alansa tehtävissäsekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26Ks. kohta ****kaksoislaillistuksen poistuminen, s. 26	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen taito
Avohoidon erikoislääkäri	<ul style="list-style-type: none">Suomessa laillistettu lääkärija erikoislääkäriin oikeus psykiatrian erikoisalallasekä ks. **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26****Ks. kaksoislaillistuksen poistuminen, s. 26	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen taito
Erikoishammaslääkäri	<ul style="list-style-type: none">Suomessa laillistettu hammaslääkärija erikoishammaslääkäriin oikeus soveltuvalla erikoisalallasekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26Ks. kohta **** kaksoislaillistuksen poistuminen, s. 26	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen taito
Erikoislääkäri / osastonlääkäri	<ul style="list-style-type: none">Suomessa laillistettu lääkärija erikoislääkäriin oikeus soveltuvalla erikoisalallasekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26Ks. kohta **** kaksoislaillistuksen poistuminen, s. 26	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen taito
Erikoistuva lääkäri	<ul style="list-style-type: none">Suomessa laillistettu lääkärisekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26Ks. kohta ****kaksoislaillistuksen poistuminen, s. 26	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen taito
Fysioterapeutti	<ul style="list-style-type: none">Fysioterapeutin amk-tutkintotai aiempi opistotason tutkintosekä ks. kohta *Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito
Hammashoitaja	<ul style="list-style-type: none">Lähihoitajan tutkinto suu- ja hammashoidon koulutusohjelmallatai hammashoitajan tutkinto	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito

	<ul style="list-style-type: none"> • sekä ks.kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26 	
Jalkaterapeutti	<ul style="list-style-type: none"> • Jalkaterapeutin amk-tutkinto • sekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26 	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito
Jalkojenhoitaja	<ul style="list-style-type: none"> • Jalkahoitajan tutkinto 	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito
Johtava ohjaaja /vastaava ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> • Tehtävään soveltuva sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto esim. sosionomi (AMK), geronomi (AMK), kuntoutuksen ohjaaja (AMK), sairaanhoitaja (AMK) Sosiaalihuollon ammattihenkilölain 817/2015 8 §:n mukainen sosiaalialalle soveltuva Suomessa suoritettu ammattikorkeakoulututkinto • Valviran ammattihenkilölaillistus • Ks.kohta * siirtymäsäännös s. 26 	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito ja tyydyttävä ruotsin kielen suullinen taito
Johtava sosiaaliohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaalihuollon ammattihenkilölain 817/2015 8 §:n mukainen sosiaalialalle soveltuva Suomessa suoritettu ammattikorkeakoulututkinto • Ks. kohta * siirtymäsäännös s. 26 • **Valviran myöntämät ammattioikeudet toimia laillistettuna sosiaalihuollon ammattihenkilönä eli sosionomin laillistus 	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito
Johtava sosiaalityöntekijä / vastaava sosiaalityöntekijä	<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaalihuollon ammattihenkilölain 817/2015 7 §:n mukainen sosiaalityöntekijän koulutus eli Suomessa suoritettu ylempi korkeakoulututkinto, johon sisältyy tai jonka lisäksi on suoritettu pääaineopinnot tai pääainetta vastaavat yliopistolliset opinnot sosiaalityössä. Siirtymäsäännökset ***** s. 26 sekä Valviran ammattihenkilölaillistus Ks. erivapauden saaneet s. 10 	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito ja tyydyttävä ruotsinkielen suullinen taito
Johtava ylihoitaja	<ul style="list-style-type: none"> • Terveystieteen maisterin tutkinto • tai vastaava aikaisempi tiedekorkeakoulututkinto • sekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26 • sekä kokemusta johtamistehtävissä 	Suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito
Johtotehtävät: toimialajohtaja, palvelukokonaisuuden johtaja, palvelun päällikkö ja yksikön päällikkö	<ul style="list-style-type: none"> • ylempi korkeakoulututkinto • kokemusta johtamistehtävissä 	Suomen kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito
Sosiaalityön ammatillinen johtaminen (esim. johtavien ja vastaavien sosiaalityöntekijöiden esimies)	<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaalihuollon ammattihenkilölain 817/2015 7 §:n mukainen sosiaalityöntekijän koulutus eli Suomessa suoritettu ylempi korkeakoulututkinto, johon sisältyy tai jonka lisäksi on suoritettu pääaineopinnot tai pääainetta vastaavat yliopistolliset opinnot sosiaalityössä. Siirtymäsäännökset ***** s. 26 sekä Valviran ammattihenkilölaillistus Ks. erivapauden saaneet s. 10 sekä kokemusta johtamistehtävissä 	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito ja tyydyttävä ruotsin kielen suullinen taito
Kodinhoitaja	<ul style="list-style-type: none"> • Kodinhoitajan tutkinto • Valviran myöntämä oikeus käyttää kodinhoitajan ammatinimikettä 	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito
Kotiavustaja	<ul style="list-style-type: none"> • Tehtävään soveltuva ammatillinen koulutus • tai muu soveltuva koulutus (kotiavustajan- tai kotityöpalvelun tutkinto, kuntohoitaja, hieroja, hoiva-avustaja, laitoshuoltaja) 	Suomen kielen tyydyttävä suullinen taito
Kotihoidon ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> • Terveystieteiden maisterin tutkinto • tai ylempi amk-tutkinto, joka sisältää kehittämis- ja johtamisopintoja vähintään 30 op 	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen taito

9.4.2018

	<ul style="list-style-type: none">• tai erikoissairaanhoidtaja (vanhamuotoinen)• tai soveltuva sosiaali- tai terveysalan korkea-koulututkinto• tai aikaisempi vastaava opistoasteen tutkinto täydennettynä soveltuvalla johtamiskoulutuksella.• sekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26• Ks. kohta * siirtymäsäännös s. 26	
Lähihoitaja	<ul style="list-style-type: none">• Lähihoitajan tutkinto• sekä ks. **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito
Hoitaja esim. kotihoidossa	<ul style="list-style-type: none">• Tehtävään soveltuva sosiaali- ja terveysalan ammatillinen perustutkinto esim. lähihoitaja• ***Valviran myöntämät ammattioikeudet ks. s. 26	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito
Lastenvalvoja	<ul style="list-style-type: none">• Sosiaalityöntekijä tai henkilö, jolla on muu tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito ja tyydyttävä ruotsin kielen suullinen taito
Lääkintävahtimestari	<ul style="list-style-type: none">• Lähihoitajan tutkinto soveltuvalla koulutusohjelmalla (ensihoito tai sairaanhoito- ja huolenpito)• tai aiempi vastaava ammatillinen tutkinto• sekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26 (poistettu nimikesuojatuista 2008)	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito
Ohjaaja (04SOS06A)	<ul style="list-style-type: none">• Tehtävään soveltuva sosiaali- ja terveysalan ammatillinen perustutkinto (lähihoitaja) tai muu soveltuva tutkinto.• Ks. kohta ***siirtymäsäännös, s. 26	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito
Ohjaaja (04SOS050)	<ul style="list-style-type: none">• Tehtävään soveltuva sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto esim. sosionomi (AMK), geronomi (AMK), kuntoutuksen ohjaaja (AMK), sairaanhoitaja (AMK) Sosiaalihuollon ammattihenkilölain 817/2015 8 §:n mukainen sosiaalialalle soveltuva Suomessa suoritettu ammattikorkeakoulututkinto• Ks. kohta *siirtymäsäännös, s. 26	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito ja tyydyttävä ruotsinkielen suullinen taito
Osastonhoitaja	<ul style="list-style-type: none">• Terveystieteiden maisterin tutkinto• tai ylempi amk-tutkinto, joka sisältää kehittämis- ja johtamisopintoja vähintään 30 op• tai erikoissairaanhoidtaja (vanhamuotoinen)• tai soveltuva sosiaali- tai terveysalan korkea-koulututkinto• tai aikaisempi vastaava opistoasteen tutkinto täydennettynä soveltuvalla johtamiskoulutuksella.• sekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26• Ks. kohta * siirtymäsäännös s. 26• Kliinistä hoitotyötä tekeville vaaditaan osaston lääkehoitosuunnitelman edellyttämä lääkehoidon osaaminen	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen taito
Osastonsihteri	<ul style="list-style-type: none">• Tehtävään soveltuva toisen asteen ammatillinen tutkinto (esim. lähihoitaja tai liiketalouden perustutkinto, merkonomi)• tai vastaava aikaisempi tutkinto• tai osastoavustajan	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito

9.4.2018

	<ul style="list-style-type: none"> • tai vastaanottoavustajan tutkinto 	
Peruspalvelutehtävät	<ul style="list-style-type: none"> • Ei koulutusvaatimusta 	Suomen kielen tyydyttävä suullinen taito
Psykologi	<ul style="list-style-type: none"> • Psykologian maisteri (ylempi korkeakoulututkinto) • sekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26 	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito ja tyydyttävä ruotsinkielen suullinen taito
Puheterapeutti	<ul style="list-style-type: none"> • Filosofian maisteri logopedian koulutusohjelmasta • sekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26 	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito ja tyydyttävä ruotsinkielen suullinen taito
Ravitsemusterapeutti	<ul style="list-style-type: none"> • Soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, ravitsemustiede pääaineena • sekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26 	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito ja tyydyttävä ruotsinkielen suullinen taito
Ruokapalvelun ammattitehtävät, esim. keittäjä, ravitsemistyöntekijä	<ul style="list-style-type: none"> • Tehtävään soveltuva ammatillinen tutkinto esim. ruokapalvelun perustutkinto 	Suomen kielen tyydyttävä suullinen taito
Sairaanhoitaja	<ul style="list-style-type: none"> • Sairaanhoitajan amk-tutkinto • tai aiempi opistotason tutkinto • tai erikoissairaanhoitajan tutkinto • tai terveydenhoitajan • tai kättilön tutkinto, mihin sisältyy laillistus sairaanhoitajaksi • sekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26 • Kliinistä hoitotyötä tekeviltä vaaditaan osaston lääkehoitosuunnitelman edellyttämä lääkehoidon osaaminen 	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito
Sosiaaliamies	<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaalityöntekijä tai henkilö, jolla on tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja alan tuntemus 	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito ja tyydyttävä ruotsin kielen suullinen taito
Sosiaaliohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaalihuollon ammattihenkilölain 817/2015 8 §:n mukainen sosiaalialalle soveltuva Suomessa suoritettu ammattikorkeakoulututkinto • Ks. kohta * siirtymäsäännös s. 26 • **Valviran myöntämät ammattioikeudet toimia laillistettuna sosiaalihuollon ammattihenkilönä eli sosionomin, geronomin tai kuntoutuksen ohjaajan laillistus 	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito
Sosiaalityöntekijä	<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaalihuollon ammattihenkilölain 817/2015 7 §:n mukainen sosiaalityöntekijän koulutus eli Suomessa suoritettu ylempi korkeakoulututkinto, johon sisältyy tai jonka lisäksi on suoritettu pääaineopinnot tai pääainetta vastaavat yliopistolliset opinnot sosiaalityössä. Siirtymäsäännökset **** s. 26 sekä Valviran ammattihenkilölaillistus Ks. erivapauden saaneet s. 9 	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito ja tyydyttävä ruotsin kielen suullinen taito
Sosiaalityöntekijä, adoptioeuvonnassa toimiva	<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaalihuollon ammattihenkilölain 817/2015 7 §:n mukainen sosiaalityöntekijän koulutus eli Suomessa suoritettu ylempi korkeakoulututkinto, johon sisältyy tai jonka lisäksi on suoritettu pääaineopinnot tai pääainetta vastaavat yliopistolliset opinnot sosiaalityössä. Siirtymäsäännökset **** s. 26 sekä Valviran ammattihenkilölaillistus Ks. erivapauden saaneet s. 10 • Adoptioasioihin perehtynyt sosiaalityöntekijä 	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito ja tyydyttävä ruotsin kielen suullinen taito
Suuhygienisti	<ul style="list-style-type: none"> • Suuhygienistin amk-tutkinto • tai vastaava aiempi tutkinto (ylempi hammashoitaja, hammashuoltaja) 	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito

9.4.2018

	<ul style="list-style-type: none"> • sekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26 	
Terveydenhoitaja	<ul style="list-style-type: none"> • Terveydenhoitajan amk-tutkinto • tai aiempi opistotason erikoistumistutkinto • sekä ks. **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26 	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito
Terveyskeskushammaslääkäri	<ul style="list-style-type: none"> • Suomessa laillistettu hammaslääkäri • sekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26 • Ks. kohta **** kaksoislaillistuksen poistuminen, s. 26 	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen taito
Terveyskeskuslääkäri	<ul style="list-style-type: none"> • Suomessa laillistettu lääkäri • tai erikoislääkärin oikeus yleislääketieteessä • tai muulla soveltuvalla erikoisalalla • sekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26 • Ks. kohta **** kaksoislaillistuksen poistuminen, s. 26 	Suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen taito. Ks. s. 5.
Toimintaterapeutti	<ul style="list-style-type: none"> • Toimintaterapeutin amk-tutkinto • tai aiempi opistotason tutkinto • sekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26 	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito
Toimistoalan tehtävät: toimistosih- teeri, etuuskäsittelijä	<ul style="list-style-type: none"> • Soveltuva korkeakoulututkinto (esim. tradenomi) • tai vastaava aikaisempi opistotasoinen tutkinto • tai soveltuva ammatillinen tutkinto esim. merkonomi • tai muu soveltuva koulutus 	Suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito
Vastaava hammaslääkäri	<ul style="list-style-type: none"> • Suomessa laillistettu hammaslääkäri • ja riittävä kokemus hallinto- ja johtamistehtävissä. • sekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26 • ****Ks. kohta kaksoislaillistuksen poistuminen, s. 26 	Suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito
Välinehuoltaja	<ul style="list-style-type: none"> • Välinehuoltajan tutkinto 	Suomen kielen tyydyttävä suullinen taito
Ylihammaslääkäri	<ul style="list-style-type: none"> • Suomessa laillistettu hammaslääkäri • ja erikoishammaslääkärin oikeus soveltuvalla erikoisalalla • ja riittävä kokemus alansa hallinto- ja johtamistehtävissä • sekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26 • Ks. kohta **** kaksoislaillistuksen poistuminen, s. 26 	Suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito
Ylihoitaja	<ul style="list-style-type: none"> • Terveystieteen maisterin tutkinto • tai vastaava aikaisempi tiedekorkeakoulututkinto • sekä ks. kohta **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s.26 • sekä alansa työkokemusta 	Suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito
Ylilääkäri	<ul style="list-style-type: none"> • Suomessa laillistettu lääkäri • ja erikoislääkärin oikeus soveltuvalla erikoisalalla • ja riittävä kokemus alansa hallinto- ja johtamistehtävissä 	Suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito

9.4.2018

	<ul style="list-style-type: none">• sekä ks. **Valviran myöntämät ammattioikeudet, s. 26• Ks. kohta ****kaksoislaillistuksen poistuminen, s. 26	
--	--	--

Siirtymäsäännökset eri tehtävien osalta

* Siirtymäsäännös koskien amk-tasoista vaatimusta:

Tehtävään on kelpoinen myös henkilö, joka on ennen 1.8.2005 suorittanut **tehtävään soveltu-**van sosiaali- ja terveysalan amk- tutkintoa edeltäneen amk-tutkinnon, opistoasteisen sosiaali- ja terveydenhuoltoalan ammattillisen tutkinnon esim. sosiaalikasvattaja, sosiaaliohjaaja, kehitysvammaisten ohjaaja, sosiaalialan ohjaaja, sairaanhoitaja, terveydenhoitaja, kehitysvammaisten ohjaaja, sosiaalialan ohjaaja jne.

**Valviran luvat ja ammattioikeudet:

Edellyttää Valviran (Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto) myöntämää terveydenhuollon ammattihenkilölle liittyvää oikeutta, joka voi olla 1) oikeus toimia laillistettuna sosiaalihuollon tai terveydenhuollon ammattihenkilönä, 2) oikeuden käyttää nimikesuojattua ammattinimikettä, 3) rajoitettu ammatinharjoittamislupa. Ks. :

<http://www.valvira.fi/luvat/ammattioikeudet>

<http://www.valvira.fi/sosiaalihuolto/sosiaalihuollon-ammattioikeudet>

***Siirtymäsäännös koskien kouluasteisia tutkintoja:

Ennen 1.8.2005 suoritettujen tehtävään soveltuvat kouluasteiset sosiaali- tai terveydenhuoltoalan ammattilliset tutkinnot (esim. kodinhoitaja, kehitysvammaistenhoitaja, perushoitaja, apuhoitaja, jalkojen hoitaja, kuntohoitaja) tai asianomaiseen tehtävään soveltuvat ja laadultaan sekä opintomäärältään vastaavat tutkinnot (esim. lapsi- ja perhetyön tai vapaa-aika ja liikunta-alan perustutkinnot kuten lastenohjaaja ja nuoriso- ja vapaa- ajanohjaaja)

****Lääkäreiden kaksoislaillistuksen poistuminen:

Lääkäreiden kaksoislaillistuksen (312/2011 <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110312>) poistuttua 1.5.2011 lukien Valvira myöntää hakemuksesta henkilölle, joka on suorittanut lääkärin tai hammaslääkärin (lääketieteen/hammaslääketieteen lisensiaatin tutkinto) ammattiin johtavan peruskoulutuksen Suomessa, oikeuden harjoittaa lääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä. Ks. myös <http://www.kuntatyönantajat.fi/fi/ajankohtaista/yleiskirjeet/2011/Sivut/Terveystoimialan-ammattihenkil%C3%B6st%C3%B6st%C3%A4-annettun-lain-muutos.aspx>
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110312>

*******Sosiaalityöntekijän siirtymäsäännös:**Sosiaalityöntekijällä voi olla myös ennen 1.8.2005 suoritettu ylempi korkeakoulututkinto, johon sisältyvät riittävät sosiaalityön opinnot, sosiaalihuoltajan tutkinto tai vastaava ruotsinkielinen tutkinto, pätevyyskoulutus (esim. yhteiskuntatieteen/valtiotieteen maisteri, sosiaalihuoltaja, socionomexamen/pol.kand.)